

USNESENÍ

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy Milana Podhrázkého a soudců Jitky Zavřelové a Lukáše Hloucha v právní věci žalobce: **MgA. P. S.**, zastoupený Mgr. Věrou Novákovou, advokátkou se sídlem Vrchlického 802/46, Liberec, proti žalovanému: **Český báňský úřad**, se sídlem Kozí 4, Praha 1, proti rozhodnutí žalovaného ze dne 22. 5. 2020, čj. SBS 15582/2020/ČBÚ-23, o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Ústí nad Labem ze dne 6. 4. 2022, čj. 54 A 12/2020-41,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **s e o d m í t á** pro nepřijatelnost.
- II. Žalobce **n e m á** právo na náhradu nákladů řízení.
- III. Žalovanému **s e** náhrada nákladů řízení **n e p ř i z n á v á**.
- IV. Žalobci **s e v r a c í** přeplatek ve výši 5 000 Kč, který bude vyplacen z účtu Nejvyššího správního soudu k rukám jeho zástupkyně Mgr. Věry Novákové, advokátky, a to ve lhůtě 30 dnů od právní moci tohoto usnesení.

O d ů v o d n ě n í :

I. Vymezení věci

[1] Obvodní báňský úřad pro území kraje Ústeckého (dále jen „správní orgán I. stupně“) rozhodnutím ze dne 27. 2. 2020, čj. SBS 23846/2018/OBÚ-04/5, uznal žalobce vinným z přestupku dle § 40a odst. 1 písm. a) zákona č. 44/1988 Sb., o ochraně a využití nerostného bohatství (horní zákon). Toho se měl žalobce dopustit tím, že dne 30. 6. 2018 v ranních hodinách vědomě a úmyslně neoprávněně vnikl s dalšími účastníky akce „KLIMAKEMP 2018“ do důlního díla – lomu Bílina na druhý skryvkový řez k rypadlu KU 800/K105, kde je vykonávána hornická činnost a kam je vstup zakázán. Za to mu byla uložena pokuta ve výši 13 000 Kč a povinnost nahradit náklady správního řízení ve výši 1 000 Kč.

[2] Odvolání žalobce žalovaný rozhodnutím označeným v záhlaví zamítl a rozhodnutí správního orgánu I. stupně potvrdil.

[3] Žalobce podal proti rozhodnutí žalovaného žalobu, kterou Krajský soud v Ústí nad Labem rozsudkem označeným v záhlaví zamítl. V souladu s předchozí judikaturou

Nejvyššího správního soudu krajský soud konstatoval, že žalovaný o přestupku rozhodl před uplynutím promlčecí doby. Doručením příkazu došlo k přerušení doby poprvé, a přesto, že žalobce následně podal proti příkazu odpor, příkaz nadále představoval oznámení o zahájení řízení o přestupku. Podruhé došlo k přerušení promlčecí doby rozhodnutím správního orgánu I. stupně. Krajský soud se neztotožnil s námitkou, že nebyla prokázána totožnost žalobce. Žalovaný ověřoval totožnost přestupce na základě více skutečností (příkaz Města Litvínov a Městského úřadu Litvínov, seznam dodatečně ustanovených osob), které jsou dostačující k prokázání jeho totožnosti. Krajský soud souhlasil, že došlo k vadě v řízení, neboť porovnání fotografie žalobce nemá oporu ve správním spisu, ale zároveň se jedná o vadu, která nemá vliv na zákonnost rozhodnutí, jelikož ostatní skutečnosti, na základě kterých správní orgán I. stupně žalobce ztotožnil, jsou dostačující k prokázání jeho totožnosti. Krajský soud dále považoval za nedůvodnou námitku porušení zásady *ne bis in idem*. V projednávaném případě šlo o vícečinný souběh přestupku s přestupkem dle § 14 odst. 1 písm. d) zákona č. 84/1990 Sb., o právu shromažďovacím, spočívajícím v tom, že žalobce nesplnil pokyn policisty sloužící k zajištění účelu shromáždění, za který byl pokutován příkazem Městského úřadu Litvínov, čímž ohrozil zájmy směřující k odstranění rozporů při střetu různých práv a k ochraně veřejného pořádku, zdraví a majetku. Přestupky tak byly spáchány odlišným jednáním s odlišným následkem. Dle krajského soudu došlo k naplnění formální i materiální stránky přestupku. Snaha upozornit na klimatickou krizi neopravňuje žalobce k porušování platných právních předpisů. K přestupku nedošlo účasti na protestu, nýbrž až okamžikem, kdy se žalobce oddálil od trasy protestu a neoprávněně vnikl do důlního díla.

II. Obsah kasační stížnosti a vyjádření žalovaného

[4] Žalobce (dále „stěžovatel“) podal proti rozsudku krajského soudu kasační stížnost. Nesouhlasí s výkladem krajského soudu týkajícím se nepromlčení přestupku. Nesouhlasí také s právním názorem, který vyslovil Nejvyšší správní soud v rozsudku ze dne 1. 4. 2022, čj. 6 As 305/2021-37, podle něhož příkaz zrušený v důsledku podaného odporu zůstává oznámením o zahájení řízení, přičemž okamžikem jeho doručení dochází k přerušení běhu promlčecí doby. Stěžovatel odkázal na novelizaci § 32 odst. 2 zákona o odpovědnosti za přestupky provedenou zákonem č. 417/2021 Sb., která zmíněné pravidlo vložila do zákona, ovšem až po spáchání přestupku. Dané ustanovení přitom nelze užít retroaktivně v souladu s čl. 40 odst. 6 Listiny. Zároveň chybné ustanovení nelze ve vztahu ke stěžovateli překlenout výkladem za použití analogie v neprospěch obviněného. Stěžovatel proto navrhuje, aby byla sporná právní otázka předložena k rozhodnutí rozšířenému senátu Nejvyššího správního soudu.

[5] Dále stěžovatel namítl neprokázání přestupku. K jeho ztotožnění jako osoby, proti které bylo později zahájeno řízení, došlo až *ex post* v řízení nezjištěným postupem policejního orgánu, který nebyl nijak zdokumentován. Žalovaný následně vycházel z podkladů policie, ze kterých byl patrný pouze závěr policie. To, že žalovaný tento dokument použil jako podklad rozhodnutí, neznamená, že nemůže zároveň jít o úřední záznam. Závěr krajského soudu je v rozporu s judikaturou, která zapovídá použít úřední záznam jako důkaz. Právní závěr krajského soudu, že přestupek byl prokázán zákonným důkazem, je dle stěžovatele nesprávný.

[6] Stěžovatel znovu namítl i porušení zásady *ne bis in idem*. Dle krajského soudu byly spáchány dva skutky odlišným jednáním s odlišným následkem. Úvaha soudu týkající se

pokračování

odlišnosti skutků nemá oporu ve spise. Stěžovatel dále nesouhlasí se závěrem krajského soudu, podle něhož odlišnost skutků je dána odlišným právně relevantním následkem (zásah do různých chráněných zájmů). Dle stěžovatele je pluralita chráněných zájmů nepodstatná, klíčová je fakticita následku. Je tedy zjevné, že pro totéž jednání, které má stejnou povahu a vede k týmž následkům, není možné stejnou osobu trestat opakovaně, byť by totéž sankcionovaly různé předpisy.

[7] Nakonec stěžovatel namítl nedostatek materiálního znaku přestupku. Úvaha krajského soudu, že naplnění formálních znaků přestupku v běžně se vyskytujících případech vede k naplnění materiálního znaku je nesprávná, neboť vždy vylučuje potřebnost zkoumání materiálního znaku. Skutek provedený veřejně s cílem poukázat na veřejně prospěšné cíle (ochrana životního prostředí), který nezpůsobí škodu ani nikoho neohroží, nelze považovat za běžně se vyskytující případ. Krajský soud se nevyjádřil k jednotlivým argumentům, které stěžovatel uvedl k chybějícímu materiálnímu znaku.

[8] Žalovaný ve vyjádření ke kasační stížnosti uvedl, že kasační stížnost neobsahuje žádné skutečnosti, které by měly vést k revizi rozsudku krajského soudu či rozhodnutí orgánů státní báňské správy. Stěžovatel pouze opakuje tvrzení, s nimiž se již žalovaný i krajský soud vypořádali.

III. Přijatelnost kasační stížnosti

[9] Nejvyšší správní soud předně uvádí, že v daném případě se jedná o věc rozhodovanou v řízení před krajským soudem samosoudcem, a proto je třeba se podle § 104a s. ř. s. předně zabývat otázkou, zda kasační stížnost svým významem podstatně přesahuje zájmy stěžovatele. Není-li tomu tak, Nejvyšší správní soud kasační stížnost odmítne jako nepřijatelnou. Vymezením pojmu „podstatný přesah vlastních zájmů stěžovatele“ se již Nejvyšší správní soud zabýval při výkladu ustanovení § 104a s. ř. s. (viz usnesení ze dne 26. 4. 2006, čj. 1 Azs 13/2006-39, č. 933/2006 Sb. NSS). O přijatelnou kasační stížnost se tak může jednat v následujících typových případech: 1) kasační stížnost se dotýká právních otázek, které dosud nebyly vůbec či nebyly plně řešeny judikaturou Nejvyššího správního soudu, 2) kasační stížnost se týká právních otázek, které jsou dosavadní judikaturou řešeny rozdílně, 3) je dána potřeba učinit judikaturní odklon, 4) v napadeném rozsudku bylo shledáno zásadní pochybení, které mohlo mít dopad do hmotněprávního postavení stěžovatele. O takové pochybení se může jednat tehdy, pokud: a) krajský soud ve svém rozhodnutí nerespektoval ustálenou a jasnou soudní judikaturu a nelze navíc vyloučit, že k tomuto nerespektování nebude docházet i v budoucnu, b) krajský soud v jednotlivém případě hrubě pochybil při výkladu hmotného či procesního práva.

[10] Kasační stížnost je nepřijatelná.

[11] Nejprve je třeba konstatovat, že stěžovatel v kasační stížnosti nepředestřel žádné důvody týkající se její přijatelnosti; zdejší soud je neshledal ani z kontextu tvrzení stěžovatele ve spojení s obsahem soudního a správního spisu. Zároveň Nejvyšší správní soud poukazuje na to, že obsahově téměř totožnou kasační stížnost jiného žalobce účastnického se téže akce („KLIMAKEMP 2018“), jenž byl zastoupen stejnou zástupkyní, již odmítl pro nepřijatelnost usnesením ze dne 24. 11. 2022, čj. 6 As 163/2022-41. Kasačními stížnostmi uvádějícími obdobnou stížnostní argumentaci se pak Nejvyšší správní soud zabýval také v usneseních ze dne 22. 2. 2023, čj. 2 As 182/2022-32 nebo ze dne 7. 12. 2022, čj. 4 As 82/2022-45, které také odmítl pro nepřijatelnost, nebo v rozsudku ze dne 22. 11. 2022, čj. 6 As 175/2022-28.

Všechna zmíněná rozhodnutí byla napadena ústavní stížností, přičemž ve všech případech došlo k odmítnutí věci (srov. usnesení IV. ÚS 317/23 ze dne 21. 3. 2023, IV. ÚS 1113/23 ze dne 30. 3. 2023, I. ÚS 394/23 ze dne 21. 3. 2023). Uvedená rozhodnutí reagují na námitky vznesené stěžovatelem i v nynější věci. Nejvyšší správní soud pro úplnost dodává, že si je vědom svého rozsudku ze dne 30. 11. 2022, čj. 1 As 192/2022-25, kde bylo v obdobné věci rozhodnuto v prospěch žalobce, ovšem za odlišných skutkových okolností a na základě jiné argumentace.

[12] V nyní projednávané věci stěžovatel nesouhlasí s judikaturou týkající se přerušení prekluzivní doby v případě vydání příkazu jakožto prvního úkonu v řízení a navrhuje, aby soud tuto věc předložil rozšířenému senátu k učinění judikатурního odklonu. Nejvyšší správní soud ve shodě s výše uvedenou judikaturou nesouhlasí s námitkou, že jde o zaplňování mezery v zákoně pomocí použití analogie v neprospěch pachatele. Jedná se pouze o otázku výkladu zákona, přičemž žádným výkladem zákona nelze dospět k závěru, že by vydání, resp. doručení příkazu vůbec nepřerušovalo plynutí promlčecí doby. Nejvyšší správní soud již v rozsudku ze dne 1. 4. 2022, čj. 6 As 305/2021-37 uvedl: „*Pokud je příkaz prvním úkonem v řízení, jeho smyslem je jednak vyslovení viny obviněného (podmíněné tím, že nebude podán odpor), a jednak samotné sdělení obviněnému, že došlo k zahájení řízení o přestupku.*“. Obdobný výklad Nejvyšší správní soud zaujal i v rozsudcích ze dne 17. 9. 2021, čj. 5 As 75/2019-24, bod 26, ze dne 7. 4. 2021, čj. 8 As 109/2020-44, bod 10, či v usnesení ze dne 24. 11. 2022, čj. 6 As 163/2022-41, bod 13, ze dne 7. 12. 2022, čj. 4 As 82/2022-45, bod 18-20. Nejvyšší správní soud se ztotožňuje se závěrem uvedeným v rozsudku čj. 6 As 305/2021-37, neshledává důvod pro postoupení věci rozšířenému senátu, a tedy ani důvod pro přijatelnost kasační stížnosti v této části.

[13] Otázkou neprokázání přestupku se Nejvyšší správní soud již také zabýval (viz rozsudek ze dne 22. 11. 2022, čj. 6 As 175/2022-28, bod III.1. nebo ze dne 31. 11. 2022, čj. 4 As 100/2022-32, bod 10). Ani v tomto bodě tak Nejvyšší správní soud neshledává přijatelnost. Judikatura zapovídá použití úředního záznamu jako jediného důkazu, avšak v projednávané věci měli žalovaní i krajský soud k dispozici také příkaz Městského úřadu Litvínov a příkaz Města Litvínov, oba ze dne 5. 11. 2018. Tyto příkazy jsou pravomocnými rozhodnutími orgánu veřejné moci, kterým svědčí presumpce správnosti. Stěžovatel navíc vznášel námitky pouze proti absenci dokumentace postupu policie a popisu metod při jeho ztotožnění.

[14] Taktéž v námitce porušení zásady *ne bis in idem* Nejvyšší správní soud neshledává důvod přijatelnosti, a to s ohledem na dřívější vyjasnění této problematiky judikaturou (viz rozsudek ze dne 22. 11. 2022, čj. 6 As 175/2022-28, bod III.2., usnesení ze dne 7. 12. 2022, čj. 4 As 82/2022-45, bod 23, nebo ze dne 22. 2. 2023, čj. 2 As 182/2022-32, bod 14). Stěžovatel spáchal přestupky ve vícečinném souběhu, lišilo se jak jednání, kterým byly přestupky spáchány, tak jejich následky. Formální znaky přestupku podle horního zákona stěžovatel naplnil tím, že vnikl do důlního díla, kam je vstup zakázán. Přestupek dle zákona o právu shromažďovacím naplnil tím, že neuposlechl pokyn policisty k opuštění prostoru lomu Bílina. Skutkové podstaty předmětných přestupků navíc chrání odlišné zájmy. Přestupky podle § 14 odst. 1 písm. d) zákona o právu shromažďovacím a § 5 odst. 1 písm. a) zákona o některých přestupcích chrání zájem na řádném průběhu shromáždění (a v širších důsledcích veřejný pořádek), přestupek podle § 40a odst. 1 písm. a) horního zákona cílí na ochranu dobývání ložisek nerostů, zajištění bezpečnosti při této činnosti (a tím pádem na ochranu

pokračování

života a zdraví) a též na ochranu majetku subjektů, které provádějí hornickou činnost. Nešlo o tentýž skutek, a nemohlo tak dojít k porušení zákazu dvojího trestání.

[15] I u posledního kasačního bodu dospěl Nejvyšší správní soud k závěru, že problematika materiálního znaku přestupku je judikaturou již bohatě řešena (viz rozsudek ze dne 22. 11. 2022, čj. 6 As 175/2022-28, bod 24-26, či usnesení ze dne 7. 12. 2022, čj. 4 As 82/2022-45, bod 26, nebo ze dne 22. 2. 2023, čj. 2 As 182/2022-32, bod 15). Nejvyšší správní soud sice již opakovaně judikoval, že *„jednání, jehož formální znaky jsou označeny zákonem za přestupek, naplňuje v běžně se vyskytujících případech materiální znak přestupku, neboť porušuje či ohrožuje určitý zájem společnosti“*. To však neznamená, že by naplnění formálního znaku automaticky vedlo k naplnění znaku materiálního (viz rozsudek ze dne 3. 10. 2017 čj. 9 As 221/2016-39, bod 24). Ani stěžovatelovu pohnutku spočívající ve snaze upozornit na klimatickou krizi však nelze považovat za výjimečnou okolnost, která by odůvodnila závěr, že jednání stěžovatele nenaplnilo materiální znak přestupku. Ani v tomto bodě Nejvyšší správní soud neshledal důvodnost přijatelnosti.

[16] Stěžovatel na několika místech kasační stížnosti také namítá, že se krajský soud některým jeho argumentům nevěnoval a nevypořádal je, či že jsou jeho závěry nesrozumitelné. Otázkou nepřezkoumatelnosti rozhodnutí správních soudů či správních orgánů se již Nejvyšší správní soud zabýval (např. rozsudky ze dne 31. 1. 2008, čj. 4 Azs 94/2007-107, nebo ze dne 21. 8. 2008, čj. 7 As 28/2008-76). V kontextu závěrů vyplývajících z výše uvedené judikatury a s ohledem na způsob vypořádání jednotlivých námitek krajským soudem Nejvyšší správní soud neshledal taková pochybení, která by mohla přijatelnost kasační stížnosti založit.

[17] S ohledem na shora uvedené okolnosti lze konstatovat, že krajský soud věc posoudil zcela v souladu s ustálenou judikaturou správních soudů a nedopustil se ani jiného hrubého pochybení, které by vyžadovalo zásah Nejvyššího správního soudu.

IV. Závěr a náklady řízení

[18] Nejvyšší správní soud s ohledem na výše uvedené dle § 104a odst. 1 s. ř. s. kasační stížnost odmítl pro nepřijatelnost, neboť svým významem podstatně nepřesahuje vlastní zájmy stěžovatele.

[19] O náhradě nákladů řízení soud rozhodl v souladu s § 60 odst. 1 větou první s. ř. s. ve spojení s § 120 s. ř. s. (srov. usnesení NSS ze dne 16. 6. 2021, čj. 9 As 83/2021-28, bod 18). Stěžovatel v řízení úspěch neměl, a nemá proto právo na náhradu nákladů řízení. Žalovaný měl ve věci plný úspěch, nevznikly mu však náklady nad rámec běžné úřední činnosti, pročez se mu náhrada nákladů řízení nepřiznává.

[20] Vzhledem k tomu, že stěžovatel zaplatil soudní poplatek za kasační stížnost ve výši 5 000 Kč dvakrát, vrátí Nejvyšší správní soud ze svého účtu přeplatek ve výši 5 000 Kč stěžovateli k rukám jeho zástupkyně Mgr. Věry Novákové, advokátky, a to ve lhůtě 30 dnů od právní moci tohoto usnesení (§ 10 odst. 1 a § 10a odst. 1 zákona o soudních poplatcích).

P o u č e n í: Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně 29. června 2023

Milan Podhrázký
předseda senátu